

Motion till riksdagen

1989/90:Ju45

av Ingbritt Irhammar (c) m.fl.

med anledning av prop. 1989/90:155

Förnyelse inom polisen

Som centerpartiet framhållit i många sammanhang, bl.a. i vår partimotion 1989/90:Ju607, måste bestämda och målinriktade insatser sättas in i kampen mot våldet och annan kriminalitet.

För brottsbekämpningen är tillräckliga resurser och en kunnig och engagerad poliskår av avgörande betydelse. Alltsedan den socialdemokratiska regeringen begränsat polisens resurser genom att bl.a. dra ned på polisutbildningen har centerpartiet årligen framfört krav på åtgärder för att öka polisens resurser. Vi har också framfört krav på personalfrämjande åtgärder av olika slag för att därmed motverka avgången från polisyrket.

I den nu framlagda propositionen tas emellertid inte frågan om polisens resurser upp. De frågor som behandlas berör endast förnyelsearbetet inom polisen.

Polisen och samhället

Inom den brottsbekämpande verksamheten är det framför allt tre områden vi finner viktiga att satsa på; brottsförebyggande insatser, ökning av upptäcktsrisken samt en snabb reaktion från samhällets sida vad gäller att ingripa mot brott och få till stånd en snabb lagföring.

Att förebygga och förhindra brott hör till polisens viktigaste uppgifter. De brott som enligt propositionen skall prioriteras är våldsbrott och narkotikabrott. Även bekämpandet av ekonomisk brottslighet, särskilt sådan som hotar stora samhälleliga värden, såsom miljöbrottslighet, skall prioriteras. Ett viktigt område som därutöver enligt vår mening måste ges hög prioritet är bekämpningen av den s.k. vardagsbrottsligheten, t.ex. bostadsinbrott. Sådana brott kan drabba den enskilde psykiskt och ekonomiskt mycket hårt. Detta bör ges regeringen till känna.

Polisens uppgifter

Renodling av polisens uppgifter uppges vara en utgångspunkt för förnyelsearbetet. Polisen skall kunna koncentrera sig på de rent polisiära uppgifterna, vilket kan ske bl.a. genom att poliserna avlastas administrativa uppgifter.

Frågor som rör gränsdragning mellan polisens och andra myndigheters uppgifter bör noggrant övervägas. Detta gäller särskilt polisens uppgifter i

förhållande till tull och kustbevakning. Kustbevakningen är en egen myndighet sedan något år. Frågor som berör denna myndighet behandlas i en särskild proposition till årets riksdag. I syfte att få till stånd en så effektiv verksamhet som möjligt bör förutsättningarna för ett närmare samarbete mellan tull, kustbevakning och polis utredas vidare. Dessa frågor är av intresse bl.a. vid ett fortsatt närmande till EG, eftersom tullens uppgifter då troligen kommer att förändras. Vad här anförts om behovet av utredning av förutsättningarna för närmare samarbete mellan polis, tull och kustbevakning bör ges regeringen till känna.

Vidare finns det anledning att närmare klargöra polisens uppgifter i förhållande till bevakningsföretagens. Bevakningsföretagen har fått ökad betydelse och vidgade arbetsområden på grund av den ansträngda arbetsituationen inom polisen. Centerpartiet anser att bevakningsföretagens expansion i längden inte kan godtas vad avser polisiära uppgifter, då dessa tillhör samhällets grundläggande uppgifter. Polisiära uppgifter bör i första hand fullgöras av polisen. Vad här anförts bör ges regeringen till känna.

Yrkesroller inom polisen

Liksom vi tidigare uttalat bör uppgifter som inte kräver polisutbildning skötas av annan personal vid polismyndigheter. I dagens läge kan endast en del av de polisdistrikt som har vakanta polistjänster inrätta nya administrativa tjänster. Detta förhållande är inte tillfredsställande då nya administrativa tjänster behövs i de flesta polisdistrikt.

Vi delar också uppfattningen att specialister som tekniker och ekonomer bör rekryteras till polisen i ökad omfattning.

Avgiftsfinansiering

Det enda verkliga nytänkandet i propositionen rör avgiftsfinansiering på polisens område. Förslaget går ut på att avgiftsbelägga bevakning av vissa tillställningar och sammankomster. I propositionen föreslås en utredning om avgiftsbeläggning.

Grundprincipen måste enligt vår mening vara, att samhället skall stå för kostnaderna för att ordning och säkerhet skall kunna upprätthållas vid arrangemang som är öppna för allmänheten. En omfattande avgiftsfinansiering skulle slå mycket hårt mot t.ex. idrottsrörelse och kulturliv, som dessutom kommer att få väsentligt ökade kostnader om riksdagen antar det skatteförslag som socialdemokrater och folkpartister enats om.

Avgiftsbeläggning av bevakningstjänster från polisen måste således ske med stor urskillning. Att finna ett generellt verkande avgiftssystem som tillgodoser kraven på rättvisa och billighet är troligen ogörligt. Det går således inte enligt vår uppfattning att ensidigt knyta avgiftsbeläggningen till om arrangemangen är anordnade i vinstsyfte eller ej. Vid de flesta tillställningar får de besökande betala inträde. I flertalet fall används den vinst som kan uppkomma till att finansiera verksamheter, som ur allmän synpunkt är i högsta grad behjärtansvärda. Detta gäller t.ex. idrottsorganisationerna.

I vissa fall kan det dock vara berättigat att ta ut avgifter för polisens bevak-

ning. Det gäller bl.a. vid större tillställningar, där det kommersiella intresset är dominerande och där det krävs stora extra insatser från polisens sida för att ordningen skall kunna upprätthållas.

Mot. 1989/90
Ju45

Vi motsätter oss inte en utredning, men de nu framförda synpunkterna bör beaktas i utredningsarbetet. Vad här anförts om avgiftsfinansiering bör ges regeringen till känna.

Ett förstärkt medborgarinflytande

Polisnämnder

I syfte att stärka medborgarinflytandet över den lokala polisverksamheten skall enligt propositionen polismyndigheterna få möjlighet att inrätta en eller flera polisnämnder.

Polisnämnderna kan – rätt organiserade – enligt vår mening bidra till att öka insikten om polisens betydelse. Det krävs dock en klar ansvars- och uppgiftsfördelning mellan polisnämnder och polisstyrelse. Det är vidare viktigt att polisnämnderna ges konkreta arbetsuppgifter. Inrättandet av nya nämnder kan emellertid innebära risk för ökad byråkrati m.m. utan att några reella fördelar uppnås.

Grannsamverkan

Samverkan mellan dem som bor i ett område är viktigt för att öka tryggheten och för att underlätta polisens arbete med att upprätthålla ordning och säkerhet. Centerpartiet har tidigare framlagt förslag om grannsamverkan mot brott i förebyggande syfte. Grannsamverkan innebär att människor i olika bostadsområden bidrar till skyddet av sig själva och grannarna genom att rapportera till polisen när man misstänker brott. Vi anser att det bör ingå i polisens uppgifter att uppmuntra initiativ till grannsamverkan. Vad som anförts om grannsamverkan bör ges regeringen till känna.

Grundläggande organisation

En primär uppgift i förnyelseprocessen inom polisen bör vara att minska detaljstyrningen av verksamheten utan att därför rättssäkerheten åsidosätts.

Polisorganisationens tyngd bör enligt vår mening ligga på lokal nivå. Detta innebär frihet och flexibilitet för den enskilda polismyndigheten att själv i viss utsträckning bestämma organisationsform och arbetsrutiner. Förenklad beslutsstruktur ger bättre effektivitet och ökad tillfredsställelse i arbetet för den enskilde polismannen.

Krav på sådana förändringar har vi framfört i vår motion Ju206.

Strukturfrågor

Samverkan är ett nyckelord för den fortsatta reformeringen av polisväsendet. Denna samverkan skall ske såväl inom som över länsgränserna. Centerpartiet ställer sig positivt till lösningar som tar hänsyn till skillnader i olika regioners behov.

Föredraganden utesluter inte möjligheterna att senare begränsa antalet

polisdistrikt. En sådan centralisering av polisresurserna kommer enligt vår mening inte att förbättra möjligheterna till ökad effektivitet och samverkan. Centerpartiet motsätter sig sådana förändringar.

Mot. 1989/90
Ju45

Det är viktigt att polisresurserna fördelas rättvist och efter behov mellan alla delar av landet. Att förflytta polispersonal från välfungerande polisdistrikt till distrikt där sådan brist råder är ingen tillfredsställande lösning och kan inte i längden accepteras.

Utbildningsverksamhet

Behovet av det totala antalet poliser bör analyseras så att utbildningskapaciteten på sikt kan anpassas efter behovet.

Centerpartiet har tidigare framfört krav på att decentralisera polisutbildningen. Ett decentraliserat utbildningssystem skapar bättre förutsättningar för bra rekryteringar. Det bör därför snarast utredas om det är möjligt att förlägga delar av verksamheten till andra delar av landet.

Förslaget att korta praktiktjänstgöringen för att kunna ge större utrymme i undervisningen åt bl.a. planerings- och budgetfrågor kan ifrågasättas. Detta utbildningsbehov kan tillgodoses genom särskilda utbildningslinjer. Den i propositionen föreslagna utökningen av de yrkesspecifika områdena anser vi emellertid vara behövlig. Praktiktjänstgöringen är en mycket viktig del av utbildningen och bör därför bibehållas med nuvarande längd.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om prioritering av brottsbekämpningen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utredning av förutsättningarna för närmare samarbete mellan polis, tull och kustbevakning,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om gränsdragning mellan polisens och bevakningsföretagens verksamhet,
4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avgiftsfinansiering av viss polisverksamhet,
5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om grannsamverkan.

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen i övrigt anförts om förnyelsearbetet inom polisen.

Mot. 1989/90
Ju45

Stockholm den 10 maj 1990

Ingbritt Irhammar (c)

Bertil Fiskesjö (c)

Martin Olsson (c)

Rosa Östh (c)

Kjell Ericsson (c)

Bengt Kindbom (c)

Stina Eliasson (c)

Hugo Andersson (c)

Birger Andersson (c)

